

UCHWAŁA NR XXIV/190/20
RADY MIEJSKIEJ w Zalewie
z dnia 23 grudnia 2020r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2021.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2020r., poz. 713 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Zalewo na rok 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Zalewa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
/-/ Jan Lichacz

Załącznik
do Uchwały Nr XXIV/190/20
Rady Miejskiej w Zalewie
z dnia 23 grudnia 2020r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY ZALEWO
NA ROK 2021**

Spis treści

<u>ROZDZIAŁ I Wprowadzenie</u>	4
<u>1. Postanowienia ogólne</u>	4
<u>2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</u>	4
<u>3. Źródła finansowania Programu</u>	4
<u>ROZDZIAŁ II Diagnoza problemów związanych z alkoholem</u>	5
<u>ROZDZIAŁ III Cele programu profilaktyki</u>	12
<u>ROZDZIAŁ IV Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych</u>	13
<u>ZADANIE 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą</u>	13
<u>ZADANIE 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie</u>	13
<u>ZADANIE 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych</u>	14
<u>ZADANIE 4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego</u>	15
<u>ROZDZIAŁ V Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania</u>	15
<u>1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</u>	15
<u>2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</u>	16
<u>ROZDZIAŁ VI Postanowienia końcowe</u>	17

ROZDZIAŁ I.

Wprowadzenie

1. Postanowienia ogólne.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst: Dz.U. z 2019r., poz. 2277 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przedstawiony poniżej Gminny Program zawiera propozycję działań Gminy Zalewo na rok 2021. Program jest kontynuacją zadań i kierunków prowadzonych w latach ubiegłych przez Gminę Zalewo i stanowi propozycję działań, która w ciągu roku może być modyfikowana w zależności od potrzeb.

2. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który uwzględnia również cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia, w myśl uregulowań zawartych w ustawie z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (jednolity test: Dz. U. z 2019r. poz. 2365 z późn.zm.). Program jest realizowany przez Burmistrza Zalewa. W realizacji Gminnego Programu ponadto uczestniczą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie, placówki oświatowe zlokalizowane w Gminie Zalewo oraz podmioty lecznicze.

3. Źródła finansowania Programu.

1. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są w szczególności środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 – Ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. W roku 2021, na realizację Gminnego Programu, planuje się przeznaczyć kwotę 130.000,00 zł.

4. Środki finansowe nie wykorzystane w danym roku budżetowym, zwiększają pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów, o których mowa w art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ II.

Diagnoza problemów związanych z alkoholem

1. Stan problemów alkoholowych.

Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w bardzo różnych obszarach polskiej rzeczywistości. Nie można ich uniknąć, ale można zmniejszyć ich rozmiary i dotkliwość. Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne.

Spożywanie alkoholu powoduje szereg rodzajów chorób i urazów. Długotrwałe nadużywanie alkoholu prowadzić może do pogorszenia się stanu zdrowia, stopniowego zaniku uczuć wyższych, konfliktów z otoczeniem, poczucia izolacji i bezsensu, degradacji moralnej i materialnej, a także wkroczenia na drogę przestępstwa. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, wymaga intensywnej pracy ze strony osoby uzależnionej i jego rodziny. Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia. Leczenie farmakologiczne jedynie wspomaga psychoterapię i ma za zadanie usunięcie powikłań spowodowanych długotrwałym przyjmowaniem alkoholu.

Nadmierne spożywanie alkoholu stanowi jeden z najbardziej szkodliwych czynników mających wpływ na zdrowie i życie osób uzależnionych oraz ich rodzin. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy oraz jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być współuzależnienie. Współuzależnienie jest zespołem nieprawidłowego przystosowania się do sytuacji problemowej. Osoby współuzależnione wymagają pomocy i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychosomatycznego, jeśli skorzystają z pomocy oferowanej im w placówkach terapii uzależnień, gdzie mają prawo korzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej i medycznej

Szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci i młodzież wychowującą się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym. Różne formy zachowań agresywnych i represyjnych rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destruktywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces ich rozwoju. Największym źródłem zagrożeń dla dziecka jest stan chronicznego napięcia i stresu. Trwanie w ciągłej niepewności, nieprzewidywalność wydarzeń, wywołuje u dziecka poczucie braku stabilności, porządku życiowego, a co za tym idzie, brak kontroli nad swoim życiem.

Doświadczenia wyniesione przez dzieci z domu, w którym był problem alkoholowy, znacznie zakłócają ich funkcjonowanie w życiu dorosłym (Dorośle Dzieci Alkoholików). Dlatego też ważnym elementem programu jest podejmowanie działań polegających na zwiększeniu pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

1.1. Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zalewie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie jest jedną z instytucji pracującą m.in. z osobami uzależnionymi od alkoholu, rodziną uzależnionego oraz prowadzi działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zalewie od 14 lipca 2011r. działa Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Poniższa tabela przedstawia dane obrazujące skalę działań podejmowanych przez Ośrodek na przełomie lat.

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020*
1.	Liczba osób objętych pomocą przez MOPS, w tym:	429	479	515	172	709
	- osoby nadużywające alkoholu	88	90	86	75	59
2.	Liczba rodzin, w których nadużywa się alkoholu, w tym:	38	29	31	17	23
	- pijacy ojciec	27	20	20	9	16
	- pijąca matka	8	6	5	4	2
	- oboje rodzice piją	3	4	6	4	5
3.	Liczba dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym	79	71	70	36	51
4.	Liczba osób pijących a nie mających zobowiązań rodzinnych	47	57	49	54	31
5.	Liczba osób wobec których stosowane są formy przemocy	25	16	18	11	16
6.	Liczba dzieci w rodzinach, w których realizowana jest procedura „Niebieskiej Karty”	44	35	16	8	28

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zalewie (*dane na dzień 31.10.2020r.)

W roku 2020 znacznie zwiększyła się liczna rodzin objętych pomocą przez Ośrodek (wzrost o 537 rodzin). Zdecydowany wzrost w stosunku do roku poprzedniego nastąpił również w przypadku liczby dzieci w rodzinach, w których realizowana jest procedura „Niebieskiej Karty” (wzrost o 20). Ponadto nieznacznie zwiększyła się liczba rodzin, w których nadużywa się alkoholu (wzrost o 6), a co za tym idzie zwiększyła się również liczba dzieci wychowujących się w rodzinach, w których jest problem alkoholowy (wzrost o 15).

1.2. Dane z Posterunku Policji w Zalewie.

W licznych badaniach prowadzonych w krajach i na świecie wskazano, że następstwem nadużywania alkoholu są zjawiska wysoce kryminogenne. Sprawcami przestępstw takich jak kradzieże, włamania, stosowanie przemocy, udział w bójkach lub pobiciach, są często osoby będące pod działaniem alkoholu. Ponadto odnotowuje się wiele przypadków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Poniższa tabela przedstawia dane obrazujące skalę działań podejmowanych przez Posterunek Policji w Zalewie na przełomie lat.

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020*
1.	Liczba wniosków skierowanych o ukaranie w związku z alkoholem:					
	1) zakłócenia porządku publicznego pod wpływem alkoholu	10	28	10	27	4
	2) jazda pod wpływem alkoholu:	63	42	30	24	14
	a) przypadki wykroczeń	31	29	21	10	5
	b) przypadki przestępstw	32	13	9	14	9
	3) spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych ustawą:					
	a) ilość mandatów karnych	30	26	21	18	7
	b) ilość wniosków do sądu	15	3	1	7	0
	c) pouczenia	35	84	17	18	15
2.	Ilość przeprowadzonych interwencji:					
	1) w rodzinie	101	82	74	22	18
	2) w miejscu publicznym	843	776	846	650	36
	3) ilość wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	38	22	19	8	15
3.	Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia:					
	1. odwiezionych do miejsca zamieszkania	12	12	7	3	6
	2. osadzonych w KPP w Iławie	10	6	8	13	9
4.	Ilość nieletnich pod wpływem alkoholu	0	2	9	2	1
5.	Ilość zatrzymanych praw jazdy za jazdę w stanie nietrzeźwym	9	2	4	5	4

Źródło: Posterunek Policji w Zalewie (*dane na dzień 31.10.2020r.)

W stosunku do roku 2020 zauważyć można spadek większości niepokojących zdarzeń. Z przedstawionych danych wynika, że w roku 2020 wszczęto 15 procedur „Niebieskiej Karty”, tj. o 7 więcej niż w roku poprzednim, niemniej jednak w porównaniu do lat wcześniejszych jest to tendencja spadkowa. Podobnie wygląda sytuacja jeśli chodzi o ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia odwiezionych do miejsca zamieszkania. Odnotowany nieznaczny wzrost zdarzeń (o 3 zatrzymania). Zadowolający jest fakt, iż na przełomie lat odnotowuje się zdecydowany spadek wskazanych wyżej interwencji.

1.3. Młodzież a spożywanie alkoholu.

Niepokojącym zjawiskiem jest używanie i nadużywanie alkoholu przez młodzież. Wiek pierwszego kontaktu z alkoholem cały czas obniża się. Dlatego też przeprowadzane są badania w celu oszacowania skali problemu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież.

W 2019 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) pn. „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.”.¹ Celem badania, powtarzanego co 4 lata począwszy od 1995r., był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych.

W wyniku przeprowadzonego badania ustalono, że napoje alkoholowe w dalszym ciągu są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. 80% uczniów z młodszej grupy i 93% uczniów z starszej grupy przyznało, że co najmniej raz w ciągu całego swojego życia piło alkohol, natomiast 47% piętnasto-szesnastolatków i 76% siedemnasto-osiemnastolatków piło go w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Niestety, mimo zacierających się na przełomie lat różnic między dziewczętami i chłopcami, proces ten uległ wznowieniu, mianowicie odsetki dziewcząt, które piły w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem są nieznacznie wyższe niż wśród chłopców. Jeśli chodzi o rodzaj spożywanego alkoholu to według badanych najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek uczestników badania przyznał się do upicia. I tak okresie ostatnich 30 dni przed badaniem, 11% uczniów z młodszej grupy badanych i 19% z grupy starszej chociaż raz upiło się, doświadczając zaburzeń równowagi, mowy lub nie pamiętało co się z nimi działo. Uczestnicy badania są dobrze zorientowani jeśli chodzi o negatywne skutki spożywania napojów alkoholowych, w szczególności ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z pić alkoholu. W 2019 r. wzrósł odsetek uczniów przypisujących każdemu ze wzorów picia alkoholu duże ryzyko. W dalszym ciągu problemem stanowi wysoka dostępność napojów alkoholowych, mimo iż wskaźnik ten nieznacznie maleje. Obawy budzi również liberalne podejście rodziców do picia alkoholu przez dzieci, co może utrwalać w młodych ludziach poczucie spożywania alkoholu jako trendu pozytywnego.

W roku 2018 uczniowie ze szkół Gminy Zalewo wzięli udział w badaniu w ramach Ogólnopolskiej Diagnozy Społecznej Uczniów 2018 pt. „Lustro” dla miast i gmin biorących udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2018”. Organizatorem badania było

¹ J. Sierosławski, „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.”, ESPAD Warszawa 2020 (źródło: <https://www.cinn.gov.pl/portal?id=166545>)

Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania. Badanie było realizowane za pomocą liczącego 60 pytań kwestionariusza ankiety internetowej (CAWI) wypełnianej w dniach 1 października 2018 r. – 12 stycznia 2019 r. Do badań ankietowych przystąpiły dzieci i młodzież w dwóch grupach wiekowych: klasy młodsze (V i VI klasa szkół podstawowych) oraz roczniki starsze (czyli klasy VII i VIII szkół podstawowych). W Gminie Zalewo badaniem objęta została grupa 28 uczniów klas V i VI (w tym 13 chłopców i 15 dziewcząt) oraz grupa 33 uczniów klas VII i VIII (w tym 15 chłopców i 18 dziewcząt). Zasadniczym celem badania było przedstawienie i charakterystyka młodzieży szkolnej (klasy V-VIII) w głównych obszarach życia społecznego, jak również wskazanie na czynniki społeczno-demograficzne determinujące skalę tego zjawiska. Badani wskazali m.in. rodzaj spożywanego alkoholu wraz z częstotliwością jego spożywania. Najbardziej popularnymi trunkami spożywanymi przez badanych był szampan, piwo, wino, wódka, dopiero później drinki.

Badanie wskazuje, że w podziale na rodzaj spożywanego alkoholu wśród grupy młodszej najczęściej spożywanym alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy był szampan (10,7%) a następnie piwo (7,1%). Pozostałe rodzaje alkoholu tj. wino, wódka nie były przez badanych spożywane. W podziale na płeć spożycie szampana było większe wśród dziewcząt (13,3%) niż chłopców (7,7%), podobnie jeśli chodzi o spożycie piwa to 13,3% dziewcząt zadeklarowało jego wypicie, chłopcy nie spożywali tego alkoholu (0,0%). W badaniu uczniowie odnieśli się również do kwestii przebywania z rówieśnikami, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywali alkohol. Z badania wynika, że najczęściej spożywanym przez rówieśników alkoholem było piwo (32,1%) i szampan (28,6%). Natomiast wino i wódkę spożywało 17,9% badanych. Z uwagi na płeć badanych wyniki wskazują, iż większe spożycie alkoholu jest wśród dziewcząt. Piwo spożywało 40,0% dziewcząt i 23,1% chłopców, wino 20,0% dziewcząt i 15,4 % chłopców, wódkę 20,0% dziewcząt i 15,4% chłopców oraz szampana 33,3% dziewcząt i 23,1% chłopców.

Wśród grupy starszej najczęściej spożywanym alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy był piwo (42,4%) a następnie szampan (39,3%). Pozostałe rodzaje alkoholu tj., wódka było spożywane przez 27,3% badanych, natomiast wino przez 12,1%. W podziale na płeć spożycie piwa było większe wśród chłopców (46,7%) niż dziewcząt (38,9%), podobnie jeśli chodzi o spożycie szampana to 33,3% dziewcząt zadeklarowało jego wypicie, chłopcy natomiast 46,7%. W badaniu uczniowie odnieśli się również do kwestii przebywania z rówieśnikami, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywali alkohol. Z badania wynika, że najczęściej spożywanym przez rówieśników alkoholem było piwo i wino (63,6%). Na kolejnym miejscu uplasowała się wódka i szampan (48,5%). Z uwagi na płeć badanych wyniki wskazują, iż piwo spożywało 77,8% dziewcząt i 46,7% chłopców, wino 33,3%

dziewcząt i 40,0 % chłopców, wódkę 50,0% dziewcząt i 46,7% chłopców oraz szampana 61,1% dziewcząt i 33,3% chłopców.

Starsza grupa badanych wskazała również drinki jako rodzaj spożywanego trunku. Tendencja ta jest niewiele większa wśród chłopców niż dziewcząt. W grupie badanych 22,2% badanych dziewcząt i 26,7% chłopców wskazało, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy wypilo drinka. Natomiast młodsza grupa badanych zadeklarował, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy widziała kogoś ze swoich rówieśników pijących drinki (28,6%). W starszej grupie liczba ta wyniosła 42,4%.

Zaburzenia spowodowane działaniem alkoholu na organizm młodego człowieka mają szczególnie negatywny wpływ na jego rozwój emocjonalny. Biorąc pod uwagę powyższe informacje należy w szczególności skupić się na działaniach zmierzających do ograniczania dostępności napojów alkoholowych dla nieletnich, kontynuować działania profilaktyczne skierowane do młodzieży (w szczególności adresowanych do dziewcząt), a także podejmować więcej działań edukacyjnych skierowanych do rodziców w kwestii ryzyka związanego z piciem alkoholu przez młodzież.

1.4. Dane z Gminnej Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

(dane na dzień 31.10.2020r.).

Komisja jako jeden z dwóch podmiotów (oprócz prokuratury) ma ustawowe prawo kierowania wniosków do sądu o objęcie osób uzależnionych od alkoholu leczeniem odwykowym. Zgłoszenia do komisji wpływają od członków rodziny, w której występuje problem alkoholowy, jak również Policji, Kuratorów, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym asystentów rodziny i grup roboczych działających przy zespołach interdyscyplinarnych. W trakcie roku 2020 wszczęto procedurę zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu wobec 21 osób. Gminna Komisja wystosowała 36 wezwań na rozmowy interwencyjno - motywujące, przeprowadziła 13 rozmów interwencyjno - motywujących. Na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez Komisję skierowanych zostało 9 osób. Badanie wykonywane jest przez dwóch lekarzy: psychologa i psychiatrę oraz kończy się wydaniem opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Opinia zwiera informacje czy u osoby badanej występuje zespół zależności alkoholowej oraz wskazanie rodzaju zakładu leczniczego. W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 4 opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (osoby, które stanęły się na badanie). Do Sądu Rejonowego w Ławie złożono 16 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, 4 wnioski o zmianę sposobu leczenia odwykowego oraz 3 wnioski o ponowne poddanie leczeniu odwykowemu. Postanowieniem Sądu skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu zostało 8 osób. W roku 2020 odbyło się

9 posiedzeń Komisji. Komisja wydała 9 postanowień o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Zalewie w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Zalewo.

2. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych

Szeroka dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Na terenie Gminy Zalewo nie funkcjonuje poradnia odwykowa. Najbliżej zlokalizowaną placówką leczenia odwykowego jest Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Powiatowym Szpitalu im. Władysława Biegańskiego w Łławie. Niemiej jednak mieszkańcy naszej gminy korzystają również z pomocy innych dostępnych placówek (np. w Prabutach, Fromborku).

Podobnie jak w latach ubiegłych kontynuowana jest działalność Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, którego siedziba znajduje się przy ul. Traugutta 4 i czynny jest dwa razy w tygodniu. Do podstawowych zadań punktu należy w szczególności:

- 1) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne,
- 2) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- 5) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- 6) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji działających na terenie gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

W roku 2020 z pomocy Punktu skorzystało (*dane na dzień 31.10.2020r.*): 41 osób z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 274 porady), 14 dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym (łącznie udzielono 44 porad), 6 osób doznających przemocy w rodzinie (łącznie udzielono 18 porad) oraz 7 osób stosujących przemoc w rodzinie (łącznie udzielono 44 porad). Ponadto z pomocy Punktu skorzystało 13 osób,

które ukończyły podstawowy program leczenia odwykowego (łącznie udzielono 89 porad), 1 osoba pijąca ryzykownie i szkodliwie, ale nie są uzależnione (łącznie udzielono 5 porad) oraz 3 dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi (łącznie udzielono 6 porad). Wsparcie uzyskały również rodziny z dziećmi, u których wystąpiły zaburzenia emocjonalne (łącznie udzielono 20 porad).

Współpraca Punktu Konsultacyjnego z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polega na kierowaniu przez Komisję osób zgłoszonych na leczenie odwykowe do tego Punktu systemem łączącym wszystkie instytucje tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarnej, Policję, Szkoły, Służbę Zdrowia, Sąd, Kuratorów.

ROZDZIAŁ III.

Cele programu profilaktyki

Celem Gminnego Programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych będących wynikiem spożywania napojów alkoholowych poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych w Gminie Zalewo.

Cel główny zostanie osiągnięty dzięki realizacji celów szczegółowych takich jak:

1. ograniczenie skali występowania zachowań ryzykownych poprzez wspieranie działań informacyjno-edukacyjnych, adresowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych (w szczególności rodziców), dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu,
2. zmiana postaw społecznych wobec niepożądanych zjawisk społecznych, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. zapewnienie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy,
4. zmniejszenie zjawiska przemocy poprzez wspieranie działań informacyjno-edukacyjnych, adresowanych do dzieci, młodzieży oraz dorosłych,
5. wsparcie procesu ograniczania dostępności alkoholu na terenie gminy,
6. zwiększenie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie oddziaływań profilaktycznych, znajomości prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych;

Program realizuje cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone Narodowym Programie Zdrowia, w szczególności Cel operacyjny 2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji

psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

ROZDZIAŁ IV.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

ZADANIE 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz rodzinom dotkniętym przemocą.

Planowane działania :

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz rodzin dotkniętych przemocą.
2. Podniesieniem standardu pomieszczenia Punktu Konsultacyjnego w Zalewie, w tym zakup niezbędnego wyposażenia.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba punktów konsultacyjnych.
2. Liczba osób korzystających z pomocy punktu konsultacyjnego.
3. Liczba porad udzielonych osobom korzystającym z punktu konsultacyjnego.

ZADANIE 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania :

1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego poprzez:
 - a) przyjmowanie zgłoszeń dotyczących osób nadużywających alkoholu w celu wszczęcia procedury leczenia odwykowego,
 - b) prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe,
 - c) kierowanie osób zgłoszonych na badanie przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,

- d) kierowanie wniosków do sądu o zastosowanie obowiązku do poddania się leczeniu odwykowemu oraz zmianę sposobu leczenia odwykowego.
2. Zapewnienie technicznej obsługi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez zakup wyposażenia, sprzętu, materiałów i artykułów biurowych na potrzeby obsługi GKRPA oraz niezbędnych do realizacji Programu.
 3. Organizowanie lub dofinansowanie szkoleń i konferencji dla przedstawicieli służb i instytucji powiązanych z tematem zjawiska przemocy, mechanizmów przemocy w rodzinie i ich wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, podnoszenie kompetencji podmiotów działających na terenie gminy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 4. Dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi przemocy w rodzinie wśród mieszkańców.
 5. Współpraca z instytucjami działającymi w sferze przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie, tj. Sądem Rejonowym w Łławie, Służbą Zdrowia, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Szkołami.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba osób zgłoszonych na leczenie odwykowe.
2. Liczba osób skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
3. Liczba złożonych wniosków do sądu.
4. Liczba osób biorących udział w szkoleniach/konferencjach/spotkaniach.

ZADANIE 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Planowane działania :

1. Realizacja programów profilaktycznych oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych.
2. Realizacja programu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz programu promowania zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych, urządzenie terenu rekreacyjno – sportowego służącego propagowaniu zdrowego stylu życia.

3. Udział w kampaniach z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Organizacja wycieczki letniej wraz z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
5. Poszerzanie kompetencji pracowników oświaty, pomocy społecznej, administracji samorządowej, służby zdrowia, Policji, członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w zakresie oddziaływań profilaktycznych, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych oraz umiejętności psychospołecznych poprzez finansowanie dla nich szkoleń i warsztatów tematycznych.
6. Organizowanie szkoleń/warsztatów edukacyjnych dla rodziców.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
2. Liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych.
3. Liczba uczestników działań profilaktycznych.

ZADANIE 4.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Planowane działania :

1. zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Wskaźniki realizacji:

1. Liczba interwencji.

ROZDZIAŁ V.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady jej wynagradzania.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W Gminie Zalewo działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana dalej „Komisją”, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Burmistrza Zalewa, realizująca w szczególności następujące zadania:

- 1) inicjowanie działań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości

- i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) udział w pracach grup roboczych działających przy zespole interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
 - 4) opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej w Zalewie w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Zalewo;
 - 5) przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy,
 - 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi i osobami prawnymi oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu.

Zgodnie z ustawą (art. 4¹ ust. 4) w skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja otrzymuje zryczałtowane wynagrodzenie za wykonywanie czynności związanych z pracą Komisji na następujących zasadach:

- 1) za udział w posiedzeniach Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 111,00 zł brutto;
- 2) w związku z kontrolą przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a także za udział w innych czynnościach pozostających w zakresie zadań Komisji przysługuje jej członkom wynagrodzenie w wysokości określonej w pkt. 1).
- 3) wynagrodzenie przysługuje członkom Komisji tylko wówczas, gdy potwierdzą oni swój udział w danej czynności składając własnoręczny podpis na stosownym dokumencie (np. liście obecności czy pod protokołem z czynności, w której brał udział).
- 4) Komisji przysługuje uprawnienie do zwrotu kosztów podróży służbowej (związanych z wykonywaniem zadań Komisji m.in. z kontrolą punktów sprzedaży, wyjazdami na szkolenia dla członków komisji) na zasadach przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 167).

- 5) Członkowie Komisji będący pracownikami etatowymi gminnych jednostek samorządowych za wykonywanie czynności w godzinach pracy nie otrzymują wynagrodzenia.

ROZDZIAŁ VI

Postanowienia końcowe

1. Program adresowany jest mieszkańców Gminy Zalewo, a w szczególności do dzieci, młodzieży i ich rodzin, osób i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie, a także do organizacji pozarządowych, osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin.
2. Burmistrz Zalewa przedstawia Radzie Miejskiej w Zalewie sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.